

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

203352

ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

CAUSAL FACTORS OF PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS EFFECTING
TO MORAL BEHAVIOR OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

นางสาวพัชรี ดุจแก้ว

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2554

ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

นางสาวพัชรี อุงแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2554

**CAUSAL FACTORS OF PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS EFFECTING
TO MORAL BEHAVIOR OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS**

MISS PATCHAREE THOONGKAEW

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL PSYCHOLOGY AND COUNSELING
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2011

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์: ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นางสาวพัชรี ถุงแก้ว

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์มัลลวีร์ อกุลวัฒน์ศิริ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ฉันทนา กล่อมจิต กรรมการ
ดร. สัมฤทธิ์ กางเพ็ง กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ฉันทนา กล่อมจิต)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลำปาง แม่นมาตย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สุวรรณน้อย)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

พัชรี ฤงแก้ว. 2554. ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา
การศึกษาและการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ. ดร. ฉันทนา กล่อมจิต

บทคัดย่อ

203352

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยายเพื่อหาความสัมพันธ์ (Descriptive Correlation Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านจิตลักษณะกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน และ 2) พยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 360 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 2) แบบวัดสติปัญญา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83 3) แบบวัดประสพการณ์ทางสังคม มีค่าความความเชื่อมั่นเท่ากับ .77 และ 4) แบบวัดสุขภาพจิต มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะ ได้แก่ สติปัญญา ประสพการณ์ทางสังคมและสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะที่สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สติปัญญา ประสพการณ์ทางสังคมและสุขภาพจิต โดยสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนได้ 14.49%

Patcharee Thoongkaew. 2011. **Causal Factors of Psychological Characteristics Effecting to Moral Behavior of Secondary School Students.** Master of Education Thesis in Educational Psychology and Counseling, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Chantana Klomjit

ABSTRACT

203352

This research was a descriptive correlation research. The purposes were to study the relationship between causal factors of psychological characteristics and moral behavior of students and to study the predictable of causal factors of psychological characteristics on moral behavior of students. The sample for this research included 360 stratified quota random assigned secondary students of Khon Kaen Municipality, Khon Kaen Province who were studying in the first semester academic year 2010. The instruments for collecting data were 1) moral behavior questionnaire with reliability coefficient .87 2) Intelligence questionnaire with reliability coefficient .87 3) social experience questionnaire with reliability coefficient .87 and 4) mental health questionnaire with reliability coefficient .87. Analyze data were Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis. The research results found that : 1) Causal factors of psychological characteristics such as intelligence, social experience and mental health relations of students had positive correlation to students' moral behavior with statistical significance at the .01 level. 2) Causal factors of psychological characteristics, such as intelligence, social experience and mental health were the co-predictors of students' moral behavior that could be predictable 14.49 of percentage with statistical significance at the .05 level.

งานวิทยานิพนธ์นี้มอบส่วนดีให้บุคลากรและคณาจารย์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ฉันทนา กล่อมจิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์มัลลวีร์ อกุลวัฒนศิริ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร. สัมฤทธิ์ กางเพ็ง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและเสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา ไชยพันธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชเนส ธนทวีวรกุล และอาจารย์สายชล สิงห์สุวรรณ คณะผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้

ขอขอบคุณคุณจันทิมา ทอดสนิท คุณกัลยกร คลังสมบัติ คุณอภิเชษฐ จันทนา ที่ช่วยเหลือในการทดลองเครื่องมือ เก็บตัวอย่างและการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนเพื่อนสาขาวิชาจิตวิทยา การศึกษาและการให้คำปรึกษาทุกท่าน

ขอขอบคุณ ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่ได้อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบุคคลอันเป็นที่รักและเคารพยิ่ง คือ คุณพ่อจำเนียร ฤงแก้ว คุณแม่สุพิน ศรีचनाพันธ์ ที่เป็นกำลังอันสำคัญยิ่งทั้งในด้านทุนทรัพย์และกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

พัชรี ฤงแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำอุทิศ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์	4
3. สมมติฐานของการวิจัย	5
4. ขอบเขตการวิจัย	5
5. นิยามปฏิบัติการของตัวแปร	5
6. สถานที่ทำการวิจัย	7
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะ	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม	30
3. กรอบแนวคิดการวิจัย	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
1. ประชากร	46
2. กลุ่มตัวอย่าง	46
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	47
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
5. ขั้นตอนการพัฒนาและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	52
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	55
1. ผลการวิจัย	56
2. อภิปรายผล	59
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	63
1. สรุปผลการวิจัย	63
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย	66
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญ	105
ประวัติผู้เขียน	107

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	ระดับการหยั่งลึกทางสังคมพัฒนาสูงขึ้นตามวัยของบุคคล	17
ตารางที่ 2	พัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของ Kohlberg	35
ตารางที่ 3	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	47
ตารางที่ 4	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ของคะแนน สติปัญญา (X_1) ประสิทธิภาพทางสังคม (X_2) สุขภาพจิต (X_3) และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม (Y)	56
ตารางที่ 5	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ระหว่างตัวแปรปัจจัยเชิงเหตุด้านจิต ลักษณะ ได้แก่ สติปัญญา (X_1) ประสิทธิภาพทางสังคม (X_2) และ สุขภาพจิต (X_3) กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม (Y)	57
ตารางที่ 6	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Stepwise) ด้วยวิธี Stepwise โดยใช้สติปัญญา (X_1) ประสิทธิภาพทางสังคม (X_2) และสุขภาพจิต (X_3) เป็นตัวพยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรม (Y)	58

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 บัวสี่เหล่าทางพุทธศาสนา แสดงลักษณะพื้นฐานทางจิตใจของคน 3 ด้าน	9
ภาพที่ 2 ภาพการสรุปรวมความคิดในชั้นระบบ	39
ภาพที่ 3 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมระบอบจิตลักษณะ 8 ประการ ที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนไทย	40
ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย	45